

Den tværkulturelle bibelkreds

Af B.M.-F.

En lille bibelkreds opfylder alle betingelser for at være et sted, hvor udlændinge oplever, at der er godt at være – et sted, hvor man kommer hinanden ved, og hvor der er plads til en snak om livets store spørgsmål såvel som alt muligt andet.

I en sådan atmosfære vil der ofte blive lyttet til Bibelens budskab med respekt.

Hvorfor læse Bibelen sammen med udlændinge?

De bibelske tekster er relevante for alle mennesker til alle tider. De blev til i Mellemøsten, hvor tre kontinenter mødes, og Gud taler ind i alle kulturer gennem sit ord (Es.2,2-3). Derfor vil vi som kristne gerne dele de bibelske tekster med flygtninge, asylansøgere, udenlandske studerende og andre udlændinge i Danmark. Guds ord er levende og virksomme i menneskers liv (Heb. 4,12), de vender ikke tomme tilbage (Es. 55,10-11), og de skal aldrig forgå (Matt.24,35). Ved at give vore venner mulighed for at stifte bekendtskab med de bibelske tekster ønsker vi at introducere Jesus Kristus som en levende person, som mennesker fra alle kulturer kan møde personligt.

Bibelkredsens muligheder

Bibelkredse og bibelstudiegrupper har vist sig at være en velegnet arbejdsform i kristent flygtninge- og indvandrerarbejde såvel som i internationalt studenterarbejde. Det er der flere grunde til.

En tværkulturel bibelkreds giver samværet mellem danskere og udlændinge et formål. Venskaber opstår sjældent ud af den blå luft – det går lettest, hvis man er sammen om noget. Kontakten i bibelkredsen opleves derfor ofte af begge parter som mere tilfredsstillende end det konstruerede møde over søndagskaffen, når den travle danske familie endelig har fået taget sig sammen til at invitere deres flygtningeven.

I en bibelkreds mødes man regelmæssigt (ofte en gang om ugen) uden at skulle lave en ny aftale hver gang. Det giver kontinuitet og tid til at lære hinanden at kende over en periode. Hvis gruppen er velfungerende, vil samtalen omkring dagens tekstafsnit opleves relevant og vedkommende af alle – de bibelske tekster er nemlig altid vedkommende. Der vil naturligt blive samtalt om de store eksistentielle spørgsmål, som mennesker i alle kulturer stiller – for eksempel »Hvorfor jeg er til?«, »Hvor jeg er på vej hen?«, »Hvordan bør jeg forholde mig til mine medmennesker?« og »Er der en mening med livet og med lidelsen og døden?«

En nyankommen kristen fra en anden kultur vil her kunne få hjælp til at blive bevaret i troen inden for et lille fællesskabs trygge ram-

me. Gennem bibellæsning, samtale og bøn vil han/hun kunne vokse i kristen erkendelse og i afhængighed af Gud i det nye land. En nyankommen, der har en anden tro, men som i bibelkredsen bliver mødt med omsorg og respekt, vil hurtigt opdage, at man her kan tale åbent og naturligt om de evige og eksistencielle livsspørgsmål, som for mange aktualiseres under et ophold i et fremmed land, og at de bibelske tekster giver svar på disse spørgsmål, som udfordrer til eftertanke. For mange vil det desuden være første gang, at de møder danskere, der siger, at de tror på Gud, og som tager deres tro alvorligt.

At mødes på udlændingenes præmisser

I en tværkulturel bibelkreds mødes man i videst muligt omfang på udlændingenes præmisser. Det kræver villighed til kulturel ydmyghed, indlevelsessevne samt modenhed hos de danske deltagere. Men alene af sproglige grunde er dette en klar nødvendighed. Skal vore udenlandske venner føle sig velkomne, må bibelkredsen (og samtalen danskerne imellem) som regel foregå på engelsk, som de fleste forstår i det mindste lidt af. Somme tider er det også muligt at holde bibelkreds på andre sprog, hvis der er en moden kristen udlænding eller f.eks. en hjemvendt missionær, der kan stå for selve bibelstudiet (eller tolke undervejs). Kun når der er tale om mennesker, som har opholdt sig i Danmark i længere tid, eller som selv giver udtryk for, at de ønsker at bruge deres dansk, kan det være en god ide at holde bibelstudiet på dansk.

Men også på en række andre områder end det rent sproglige vil en bibelkreds, hvis primære målgruppe er udlændinge, adskille sig fra en monokulturel bibelkreds for danskere. Det er netop disse forskelle, som kan være

med til at gøre den til en både anderledes, uforudsigelig, grænsesprængende og meget berigende oplevelse.

Hvem kan være med?

Enhver udlænding er velkommen uanset kulturelt, religiøst eller etnisk tilhørsforhold. Den eneste forudsætning er, at den pågældende er villig til at læse en bibeltekst som en indiskutabel del af samværet – eller i det mindste ikke forstyrre dem, der ønsker at gøre det.

Kristne danskere, der respekterer mennesker med en anden tro, og som er villige til at lytte og lære, er også velkomne. Mange har opdaget, hvor utroligt givende det kan være at arbejde med Bibelen sammen med mennesker med en anden kulturel eller religiøs baggrund.

En bibelkreds fungerer ofte bedst, hvis deltagerantallet ligger mellem 5 og 10. Halvdelen må gerne være danskere, når blot de er indstillet på, at i netop denne sammenhæng kommer udlændingenes behov først, og at det ikke er her, der skal snakkes »foreningssnak«. De fleste grupper vil opleve, at deltagerantallet svinger meget, og mange lærer hurtigt, at man udmærket kan have et meningsfuldt bibelstudium sammen med blot en enkelt udlænding.

Ledergruppe og menighedstilknytning

En tværkulturel bibelkreds er ikke et soloprojekt. Det er vigtigt, at der er en ledergruppe, hvor flere føler ansvar og er med til at bære arbejdet i bøn. Ledergruppen planlægger i fællesskab de ydre rammer og beder regelmæssigt sammen for hver enkelt deltager.

Hvor det er muligt, anbefales det at knytte bibelkredsen til en lokal kirke eller kirkelig organisation. En tværkulturel bibelkreds har

brug for forbøn, og der kan også være behov for økonomisk og praktisk hjælp, f.eks. i forbindelse med indkøb af bibler eller transport til en gudstjeneste, international middag, julefest eller lignende. Er bibelkredsen knyttet til en menighed, kan det også være med til at give flere danskere syn for arbejdet og lyst til at være med.

De ydre rammer

Kan man mødes i et privat hjem, er der mange fordele ved det. Udlændingene oplever at komme i et dansk eller udenlandsk/dansk hjem (hvis værten ikke er dansker), de ydre rammer er normalt hyggeligere end i offentlige lokaler eller menighedshuse, og man kan let lave kaffe og te osv. Men i princippet kan et hvilket som helst sted bruges, blot man kan anvende det samme sted over en længere periode, og man kan regne med at være nogenlunde uforstyrret.

Normalt må der ikke holdes bibelkreds eller andre religiøse aktiviteter på et Røde Kors asylcenter, da Røde Kors skal være religiøst neutral. Men hvis en asylansøger er villig til at lægge værelse til eller på anden måde stå som ansvarlig for samværet, er det somme tider alligevel muligt at samles på centret. At færdes på et flygtningecenter giver en stor kontakthøjde, og ikke mindst er det sundt for danskerne at komme som flygtningenes gæster, drikke deres te og være sammen på deres betingelser. Bagsiden er flere forstyrrelser, mindre ro og større usikkerhed med hensyn til, hvor længe man kan fortsætte det samme sted.

Annoncering og personlige invitationer

Har man ikke personlig kontakt med udlændinge, kan man forsøge at sætte plakater op på det nærmeste flygtningecenter (med Røde Kors' tilladelse). Herved får man ikke sjældent kontakt med kristne asylansøgere. Og når man først har et par personlige kontakter, går det hele straks meget lettere.

Har man mulighed for at deltage i andre kirkelige eller sociale arrangementer for flygtninge som gudstjenester, sogneaftener eller hobbyaktiviteter, hvor man naturligt kan give en personlig invitation til bibelkredsen, vil det ofte give resultat – især hvis man også kan tilbyde afhentning og gratis transport.

Er målgruppen udenlandske studerende, kan der være brug for opfindsomhed. Plakater på studiesteder, internationale kollegier og klublokaler for udvekslingsstudenter eller DANIDA-stipendiater er eksempler på annonceringsmuligheder. Men som med flygtninge og asylansøgere giver en personlig invitation – og ikke nødvendigvis fra en dansker, men gerne fra en kristen udlænding, ofte større resultat.

Forberedelse

- *Bed og planlæg.* Det er vigtigt, at bibelstudiet forberedes grundigt – men det går ikke altid som planlagt!
- *Valg af tekst:* Evangelietekster er ofte velegnede, da de fokuserer på Jesu liv og person. Lukasevangeliet kan være et godt sted at starte, hvis der er muslimer i gruppen. Mange hinduer tiltales af Johannesevangeliets skildring af Jesus. Jesu lignelser er ofte velegnede, fordi mange kulturer umiddelbart kan relatere til fortællingen som kommunikationsform.

- *Bibelstudieoplæg*: Mange foretrækker at forberede deres egne spørgsmål fremfor at benytte et bibelstudiehæfte. Dels er de »færdige« spørgsmål ofte for vanskelige rent sprogligt, og dels får man selv et andet forhold til teksten, når man laver sine egne spørgsmål med henblik på en bestemt målgruppe.
- *Overskrift*: Find en enkelt og relevant overskrift til hvert studieoplæg. Hvordan er denne tekst relevant for mine udenlandske venner? Et klart tema vil gøre studiet lettere at opsummere og huske bagefter.
- *Appetivækker*: Ofte er det en god ide at starte med et generelt spørgsmål, som alle kan relatere til, og som lægger op til tekstens tema. Læser man lignelsen om den barmhjertige samaritaner, kan man for eksempel begynde med at snakke om, hvordan forholdet er mellem forskellige befolkningsgrupper i forskellige kulturer, og hvilke mennesker vi selv finder det vanskeligt at omgås. Er det juleevangeliet, der skal gennemgås, kan man starte med en snak om, hvilke forventninger forskellige kulturer har til en konges fødsel. Et studium over det første kapitel i Johannesevangeliet kan indledes med et spørgsmål om, hvad ord betyder i deltageres kulturer osv.
- *Tekstens »pointe«*: Formuler det vigtigste spørgsmål først. Hvad er det helt centrale, som teksten vil sige til mennesker i dag?

Tips til udarbejdelse af gode spørgsmål:

- Forsøg at formulere 3 forskellige slags spørgsmål:
 - Iagttagelsesspørgsmål, der skal hjælpe deltagerne til at nærlæse teksten. Hvad står der egentlig?
 - Fortolkningsspørgsmål: Hvad betyder det, der står? Hvad ønskede forfatteren at sige til sin samtid?
 - Anvendelsesspørgsmål: Hvad betyder tek-

sten for os i dag? Hvad er de praktiske konsekvenser for os selv og for det samfund, vi lever i?

- Stil spørgsmål, som ikke-kristne kunne stille.
- Undgå spørgsmål, der kan besvares med ja/nej.
- Gør brug af deltageres kulturelle viden og forudsætninger. Læser man en tekst om tilgivelse, kan man for eksempel tale om, hvordan forskellige kulturer forholder sig til synd og skyld. Arbejder man med Jesu død og opstandelse, kan man bede deltagerne beskrive begravelsesskikke i deres hjemlande eller fortælle hvordan døden opfattes i deres kultur.

Selv om man sjældent kan være sikker på, at alle deltagerne kommer igen næste gang, skal man ikke forsøge at gennemgå hele det kristne evangelium hver gang. Én sandhed ad gangen huskes ofte bedre, og Helligånden kan sagtens overbevise et menneske og skabe tro i hjertet, uden at vi er nået igennem hele dogmatikken.

Tips når man mødes

- *Atmosfære*: Start med kaffe/te (husk mælk og sukker!), brød, kage eller frugt. Det giver en afslappet atmosfære.
- *Navne*: Forsøg at lære alle deltageres navne. Skriv dem eventuelt ned og øv dig i at udtale dem korrekt og bruge dem.
- *Bibler*: Giv alle en bibel, eller fotokopier teksten og del den ud. Sørg for, at alle så vidt muligt bruger samme udgave eller i det mindste samme oversættelse. *New International Version* er en velegnet og anerkendt kvalitetsoversættelse. Prøv at få fat i bibler på deltageres sprog. Vis respekt for Bibelen som en hellig bog – læg den aldrig på gulvet, og undlad at lægge noget oven på den.

- *Bøn*: Bed gerne en bøn til indledning og/eller afslutning, men bed kort og forklar hvad du gør. »Vi plejer at begynde vores bibelstudium med at bede Gud hjælpe os...« Undlad at bruge Jesu navn i bønnerne første gang muslimer er til stede.
- *Indledning*: Giv en kort introduktion til den tekst, der skal arbejdes med. Nogle af deltagerne har sandsynligvis absolut ingen kristendomskundskab. Hvad er det for en tekst, og hvorfor er den relevant?
- *Læsning af teksten*: Bed en, hvis engelsk er rimelig godt, om at læse teksten højt. Det er sjældent en god ide at bede alle læse et vers – det kan opleves ydmygende af dem, hvis engelsk ikke er så godt. Bagefter kan man give alle tid til at læse teksten igen for sig selv, gerne på deres eget sprog. Teksten kan også læses højt på et andet sprog end engelsk, hvis flere deltagere kommer fra samme land, og man har en bibel på det pågældende sprog. At danskerne så ikke forstår, hvad der bliver læst, gør ingenting og kan ligefrem være meget sundt!
- *Ordforklaringer*: Giv deltagerne tid til at spørge om betydningen af ord, de ikke forstår. Bed gerne en, der taler godt engelsk, om at forklare ord og begreber, som du formoder, at andre ikke forstår.
- *Sprogproblemer*: Mange flygtninge og asylansøgere har et meget begrænset engelsk ordforråd. Tal klart og tydeligt og ikke for hurtigt. Det er aldrig tilstrækkeligt at spørge, om deltagerne har forstået – check *hvad* de har forstået. I nogle kulturer er det uhøfligt at svare nej på et direkte spørgsmål. Husk at engelskkundskaber aldrig er et barometer for intelligens. En, der taler famlende engelsk, taler måske fire andre sprog flydende. Det er ikke pinligt, når man ikke forstår hinanden – prøv igen.
- *Fleksibilitet*: Brug de spørgsmål, du har forberedt, men vær ikke bundet af dem. Undlad krydshenvisninger, der kun forvirrer og udelukker dem, der aldrig før har haft en bibel i hånden. Forsøg at inddrage så mange som muligt i samtalen, men husk, at det ikke altid er dem, der siger mest, der er dybest berørt af teksten. Sørg for at nå frem til det vigtigste spørgsmål, også selv om noget må udelades undervejs.
- *Kulturel indlevelse*: I en bibelkreds handler det aldrig om at vinde en diskussion. Når man er sammen med mennesker fra andre kulturer, er det langt vigtigere, at atmosfæren i gruppen er god, og at ingen taber ansigt. Sker det, ser vi næppe vore venner igen. For mennesker, der har en anden tro, er omvendelse normalt en lang proces, der kan få store omkostninger for den enkelte. Vi ønsker først og fremmest, at vore venner skal få lyst til at komme igen og opdage mere af Bibelens budskab.
- *Personlige vidnesbyrd*: Somme tider kan et kort, enkelt og ærligt vidnesbyrd være med til at gøre trosspørgsmål vedkommende på en naturlig måde. Hvordan oplever jeg, at Gud hjælper mig i hverdagen?
- *Fællesbøn*: Mennesker, der har en anden tro, vil ofte ikke have noget imod, at kristne beder til Gud, og at der også bedes for deres situation og for familien i hjemlandet.
- *Slut til tiden*: De fleste har vanskeligt ved at koncentrere sig meget længere end en time ad gangen. Interesserede kan altid snakke videre bagefter.
- *Hav god tid*: Det er vigtigt, at der er tid til at tale om alt muligt efter bibelstudiet. Det gælder især, når deltagerne er asylansøgere, der ofte har brug for hjælp i forbindelse med deres asylsager. I en god bibelkreds har man omsorg for hinanden også uden for bibelkredsen, og derfor er det en naturlig ting, at de, der på et givet tidspunkt har de fleste ressourcer, er villige til at hjælpe dem, der netop nu har de største behov.